

עמ"ת (חיפה) 7543-07-24 - דביר שחרור (עציר) נ' מדינת ישראל

עמ"ת (חיפה) 7543-07-24 - דביר שחרור נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

עמ"ת (חיפה) 7543-07-24

דביר שחרור (עציר)

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

[22.07.2024]

כבוד השופט זיו אריאלי

החלטה

ערר על החלטת בית משפט השלום בקריות מיום 30.6.24 [מ"ת 13832-04-22, כב' השופטת א' ביטון-פרלה] אשר במסגרתה נדחתה בקשת העורר לעיון חוזר בתנאי שחרורו.

רקע וטענות הצדדים:

- בתמצית, נגד העורר ונאשם נוסף הוגש כתב אישום המייחס להם, כל אחד לפי חלקו, עבירות רכוש ומרמה ב-18 אישומים. מרבית האישומים מתארים התנהלות דומה: הנאשמים נהגו להתקשר למסעדות שונות ברחבי הארץ, תוך שהם מתחזים לנציגי חברות אשראי, טענו בפני עובד המסעדה כי נפלה תקלה בחיוב כרטיס החיוב של לקוח מסוים, וביקשו לקבל את מספר הטלפון של הלקוח. לאחר קבלת פרטים אלו - התקשרו אל הלקוחות, הציגו עצמם כנציגי המסעדה, טענו כי הייתה תקלה בחיוב החשבון וביקשו לקבל פעם נוספת את פרטי כרטיס האשראי והפרטים האישיים. עם קבלת הפרטים - נהגו לבצע עסקאות שונות באמצעות כרטיסי החיוב, ומזמינים נהגי מוניות לשם איסוף ההזמנות.
- עם הגשת כתב האישום, הוגשה גם בקשה להורות על מעצרו של העורר (והנאשם הנוסף) עד תום ההליכים נגדם. בחלוף כארבעה חודשים במעצר ממשי, הומר המעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, בהחלטה מיום 2.8.22. למבקש ניתנו בהמשך חלונות פיקוח לצורך התאוררות, ונוכח חלוף הזמן הוסר האיזוק האלקטרוני בהחלטה מיום 12.6.23. בהמשך הורחבו חלונות הפיקוח (כארבע שעות מדי יום).
- העורר הגיש בקשה לעיון חוזר ביום 13.5.24. נטען כי התיק העיקרי מתעכב וכי המשך שמיעת הראיות קבוע לחודש נובמבר ודצמבר. סופו של ההליך העיקרי אינו נראה לעין. העורר לא הפר תנאים.

4. בהחלטתו מיום 30.6.24 דחה בית המשפט קמא את הבקשה. נקבע, כי תסקיר שירות מבחן אחרון בעניינו של העורר (מיום 5.9.23) מלמד כי הגם שהמסוכנות הנשקפת מהעורר פחתה - נותר עדיין סיכון. בית המשפט קמא ציין כי בחלוף הזמן ניתנו הקלות בתנאים המגבילים, וכי ביום 26.11.23 בוטלה הגבלת שהייה בקריית מוצקין, והיציאה ממקום חלופת המעצר לצורך התאווורות הורחב לכדי מספר שעות מדי יום. נקודת האיזון טרם השתנתה, והסיבות להמשך התנאים המגבילים - עומדות בעינן. עוד ציין בית המשפט קמא כי נבחנה אפשרות להורות על שליחת העורר פעם נוספת לקבלת תסקיר, אלא שההגנה מתנגדת לכך. עוד נקבע כי מדובר בפרשה אשר שמיעתה מתארכת, אלא שלהגנה תרומה רבה לקצב ניהול ההליך, ולא ניתן לזקוף לחובת המאשימה או בית המשפט את התמשכות ההליכים.
5. בית המשפט קבע כי יהיה מוכן לבחון בקשה לשינוי התנאים המגבילים לשם יציאה לעבודה או לתכלית מוגדרת אשר תאפשר מיתון הסיכון תוך מתן מאפשרות לנהל "חיי שגרה בצל ההליך".
6. מכאן הערר. לטענת העורר, הותרו בתנאים מגבילים אינה סבירה, ופוגעת בחירותו בצורה קיצונית. לעורר מיוחסות עבירות רכוש. מדובר במי שנעדר הרשעות קודמות. כיום, בחלוף 25 חודשים בהם שוהה העורר בתנאים מגבילים - נקודת האיזון נעה לטובת העדפת זכותו לחירות. הדברים נכונים בעיקר נוכח העובדה כי שמיעת התיק העיקרי רחוקה מסיום.
7. המשיבה מצידה סומכת ידיה על החלטת בית המשפט קמא.
דין והכרעה:
8. התלבטתי בעניינו של העורר. עם זאת, בסופו של יום, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.
9. לעורר מיוחסות, בצוותא עם נאשם נוסף, שורה ארוכה של עבירות רכוש. המסוכנות הנשקפת ממי שביצע לכאורה, בתוך פרק זמן קצר של כחודש ימים, 18 "תרגילי הונאה" ולנזקים בשווי עשרות אלפי ₪ - ברורה ונהירה, ואינה דורשת הסבר. המדובר בהונאות אשר לשם ביצוען נדרש מכשיר טלפון ולא מעבר לכך. המסוכנות הנשקפת מן העורר מתעצמת נוכח העובדה כי לחובתו הרשעות קודמות בעבירות רכוש והונאה (ובעניין זה נראה כי נפלה שגגה בטיעוני העורר, בסעיף 15 להודעת הערר, בו נטען כי לחובת העורר אין הרשעות קודמות).
10. על כך יש להוסיף את התרשמות שירות המבחן מהעורר. מהתסקיר שנערך בעניינו ביום 16.5.22 עולה, כי בהתייחסותו לנסיבות מעצרו - השליך העורר את התנהלותו ואת בחירותיו על גורמים חיצוניים. העורר מתקשה לערוך התבוננות עצמית ביקורתית. לחובתו של העורר שתי הרשעות קודמות. ההתרשמות היא כי העורר מתקשה בדחיית סיפוקים, בהבעת יכולת אמפטית לאחר ולקבל גבולות. העורר נוטה להתנהגות מניפולטיבית, ללקיחת סיכונים. סנקציות עונשיות בעבר לא הועילו והוא אינו חש הרתעה. המסוכנות לפיכך הוערכה כגבוהה.

11. גם בתסקיר עדכני יותר, מיום 5.9.23, ולאור השתתפות העורר בקבוצה טיפולית לעצורי בית, תחת צו פיקוח מעצרים - עלה הרושם כי העורר מחזיק בדפוסי חשיבה ובערכים בעייתיים, נוטה לשיח חודרני, בעל מאפיינים מרמתיים, קורא תיגר על סמכות, ומחזיק בנורמות ובערכים עברייניים. על פי הערכת שירות המבחן - קיים עדיין סיכון להישנותה של התנהגות פורצת גבולות חוק.
12. לא ניתן כמובן להתעלם מאלמנט הזמן. מאז הוגש כתב האישום חלפו למעלה משנתיים. המדובר בפרק זמן משמעותי לכל הדעות. סופו של ההליך לא נראה קרוב. בית המשפט קמא ציין בהחלטתו, ועל כך דומה כי אין מחלוקת - שהתמשכות ההליכים נעוצה בין היתר בהתנהלות ההגנה, וכי אין לזקוף את התמשכות ההליכים לחובת בית המשפט או המאשימה. יש בקביעה זו כדי ליטול ולו מעט מעוקצה של הטענה בדבר חלוף הזמן. ועדיין - השאלה היא אם יש טעם ותוחלת בהמשך קיומם של תנאים מגבילים בחלוף זמן כה ממושך.
13. לא בלי התלבטות, אני סבור כי התשובה לשאלה זו היא בחיוב. ברי כי ככל שמתמשכים ההליכים, יש בחלוף הזמן כדי להשפיע על נקודת האיזון בין האינטרס הציבורי לבין ההגנה על זכויות הנאשם, כך שזו תנוע לעבר ההגנה על חירותו [השווה בש"פ 1047/23 האפרתי נ' מדינת ישראל (20.2.23) וההפניות שם]. ועדיין יש לזכור - העורר אינו עצור, אף לא בתנאי פיקוח אלקטרוני. הוא משוחרר בתנאים מגבילים, תוך שמתאפשר לו לצאת ממקום מעצר הבית מדי יום למשך מספר שעות, ללא מגבלת מקום. הוצע לעורר - הן בדיון בפני בית משפט קמא והן בדיון בפניי - כי עניינו יופנה פעם נוספת לשירות המבחן. העורר סירב, וטעמיו עמו. הובהר לעורר בדיון בפני בית המשפט קמא, כי ככל שיעלה בידו לאתר מקום עבודה, פתוחה בפניו הדרך להציעו, ובית המשפט יבחן את הבקשה.
14. במלים אחרות - נוכח המסוכנות הנשקפת מהמשיב, ותוך איזונה עם זכותו לחירות - נתונה לו אפשרות להקלה מדורגת בתנאים המגבילים. לעת הזו, העורר אינו מעוניין בהקלה מדורגת, ונוקט בגישת "הכול או לא כלום". אבהיר כי לטעמי קיים טעם בהתרה מדורגת של רסן הפיקוח, בייחוד ביחס למי שנקבע מלכתחילה כי מידת המסוכנות הנשקפת ממנו - גבוהה [השווה בש"פ 977/20 עמאר נ' מדינת ישראל (19.2.20)]. יש כמובן מקום גם לשקול אפשרות יציאה לעבודה. בפסיקה הוכרה החשיבות של יכולתו של נאשם להתפרנס ולדאוג לצרכי מחייתו [בש"פ 2857/06 ממנ נ' מדינת ישראל (11.4.06)]. עם זאת נקבע גם, כי "היתר כאמור יינתן רק כאשר אין ביציאתו של הנאשם לעבודה כדי לסכן את הציבור או לפגוע בתקינות ההליך המשפטי" [בש"פ 5340/15 מלול נ' מדינת ישראל (16.8.15)].
15. בשלב הנוכחי, בהיעדר תסקיר או אינדיקציה אחרת המלמדת על הפחתה במסוכנות מצדו של העורר - לא אוכל להורות על הסרת התנאים המגבילים, מבלי שהובטח תחילה כי במהלך שכזה לא יהיה כדי לסכן את שלום הציבור.
16. הערר נדחה, לפיכך.
- להעביר לצדדים.
- ניתנה היום, ט"ז תמוז תשפ"ד, 22 יולי 2024, בהעדר הצדדים.